

67) IV. C. 1. g. Sindsygeanstaltens Bygningsvæsen. Udvalget tiltræder Forslaget om at anvende 10,000 Kr. til Indkøb af et Haandværkerhus ved Bordingborg. Om denne Sag meddeles følgende fra Ministeriet modtagne Indstilling:

„Da Anstalten kan bestæfte en Murmester og mindst en Snedkermester Maret rundt, saa foreslaas det, at der antages to saadanne Haandværkere, der mod en fast, paa Lønningsskontoen opført, aarlig Løn udføre alt foresaldene Arbejde i deres Sag, saa vidt de efter Forvalterens (eventuelt Direktionens) Støn kunne overkomme det.

Hvad Mureren angaar, da har Anstalten Kontrakt med en saadan (approberet af Justitsministeriet i Skrivelse af 21de Maj 1860), ifølge hvilken han er pligtig til at besørge

- 1) Hvidtning,
- 2) Tages Understrygning,
- 3) Raffeløvnes Rensning og
- 4) mindre Reparationer og Vedligeholdelsesarbejder imod en fast aarlig Løn, der ved Budgettet for 1872—73 er fastsat saaledes: Mureren 740 Kr., til en Svend i 9 Maaneder 732 Kr., til Haandlangerhjælp 128 Kr., i alt 1,600 Kr., der udredes af Bygningsskontoen. Denne samlede Sum er imidlertid siden 1882 med Ministeriets Approbation (Skrivelse af 24de Maj) bleven udbetalt maanedsvis til Murmesteren, der da selv har haft at sørge for den fornødne Medhjælp. Hvad større Murarbejder, der ellers ere foresaldne paa Anstalten, ere ogsaa bleve udforte af samme Murer, men derfor har han indgivet særskilt Regning, og deraf har han haft sin væsentligste Fortjeneste.

At denne dobbelte Lønningssmaade ikke er heldig, vil let ses; idet Ekstraarbejderne nødvendig maa optage Murerens største Interesse, komme de kontraktmæssige Arbejder til at staa tilbage, og at to saa vigtige Reparationer som Hvidtningen og Tages Understrygning ere bleve forsumte, har Anstalten lidt meget under. Betydningen af Tages Understrygning for Bygningernes Bevarelse behøver ikke nærmere at paavises, men derimod skal med Hensyn til Hvidtningen, dens store sanitære Betydning fremhæves; dens desinficerende Evide kan ikke uden stor Fare undværes, hvor saa mange syge Mennesker ere pakkede sammen under knebne Luftforhold. Naar man ser, at Tuberkulosen her paa Stedet har naaet en Højde som i ingen anden af Landets Anstalter —

Tilfælde af Tuberkulose hos de Døde.

	Aarhus.	Dringe.
1870—74	34 pCt.	23 pCt.
1875—79	30 —	40 —
1880—84	20 —	47 —
1885—89	24 —	67 —

Noget som allerede for 11 Aar siden blev paavist af Anstaltens nuværende Overlæge, og som i Hospitals Tidende for 1890 blev yderligere konstateret af Dr. Geill — naar man ser, at den tager til Aar for Aar, saa den nu har naaet en virkelig frygtelig Magt, saa kan man ikke andet end sætte dette Forhold i Forbindelse med den saa øjensynlig mangelfulde Hvidtning, da Anstalten er sundt og godt beliggende. Men ikke blot at man ved den nuværende Ordning tilbøds gaar Slip af Hvidtningens Desinfektion; ogsaa en anden sanitær Ulempe fører den med sig; idet en Mester, der ikke har Raad at holde mere end en eller et Par Svende, skal besørge Hvidtningen i de omfangsrige Bygninger, medens han samtidigt har andre og bedre lønede Arbejder for, saa maa den Hvidtning, der bliver udført, tage meget lang Tid, den strækker sig over hele Sommeren, og derved forstyrres den regelmæssige, store Rengøring om Foraaret, fordi Udelingerne vente paa, at Murerne skulle komme, inden de rigtig for Alvor kunne tage fat paa Hovedrengøringen.

Skal Hvidtningen udføres paa en forsvarlig Maade, da maa den faste Murer ikke have dermed at gøre, det er for stort et Arbejde for ham, men Anstalten maa i det tidlige Foraar antage en stor Arbejdsstyrke af fremmede Murere, der i kort Tid kunne gaa det hele over, saa at Hovedrengøringen i betimelig Tid kan følge efter. Kun paa den Maade kan der være noget Haab om at trænge Tuberkulosen tilbage inden for rimelige Grænser. Naar endvidere mulige Ombygninger bortafforderes, saa vil den faste Murer kunne overkomme at vedligeholde Tagene, holde Fyrstederne i Orden,